

BEYBÖREK'İN ACIYURT KÖYÜ VARYANTI*

Dr. Doğan KAYA

Beybörek hikâyesi, Dede Korkut'ta "Kam Pürenin oğlu Bamsı Beyrek Destanı" olarak geçmektedir. Bugün elimizde "Beyrek" yahut da "Beybörek" destanının oldukça fazla varyantı mevcuttur. Orhan Şaik Gökyay "Dedem Korkut'un Kitabı" adlı eserinde, Beybörek'in elde bulunan rivayetlerini kaydettikten sonra, bunların karşılaştırmalı metnini ortaya koymuştur. (Gökyay, 1973; CDLIII-DXXX) Rivayetler şu şekilde sıralanmıştır: Safranbolu, Aladağ, Kilis, Erzurum, Bayburt, Samsun, Beyşehir, İstanbul, Mucur, Zile, Sivas, Yozgat, Göksun. Yukarıdakilerden ayrıca Sinop, Trabzon, Bayburt, Bartın gibi...yörelerimizde benzer bazı rivayetler daha tespit edilmiştir.

Aşağıdaki metni diğerlerinden farklı olarak ve bazı çalışmalara katkı sağlamak amacıyla ağız özellikleriyle birlikte kaydetmeyi uygun gördüm. Hikâyeyi, 17 Temmuz 1973 günü, Sivas'ın Ulaş ilçesinin Acıyurt köyünden olan 48 yaşındaki *Abdullah Budak*'tan derledim. Abdullah Budak, bu derlemeyi yaptıktan iki yıl sonra felç olmuş, bir müddet sonra da vefat etmiştir. Kaynak şahıs, Beybörek hikayesini annesi *Hanım Budak*'tan öğrenmiştir. Adı geçen köyün halkı Karakalpak Türklerindedir ve dilleri Azeri Türkçesi ile aynı özellikleri taşımaktadır. Bu bakımdan bazı sesleri göstermek için transkripsiyon gerekiyordu. Bizde kısmen bu yola başvurduk. Adı geçen sesler ve harfler şunlardır:

çift ünlü: Uzun ünlüyü karşılar.

g: Kelime ve hece başlarındaki kalın "k" sesinin ağızda değişmiş şeklidir.

ñ: Genizden söylenen nazal "n" sesini karşılar.

yh: Ağza mahsus seslerden biridir. Genellikle kelime ve hece sonlarındaki ince "k" sesini karşılar.

*Yayımlandığı yer: *Sivas Folkloru*, II (23), 12. 1974, s. 19-22., II (24), 1. 1975, s. 15-17. / II (25), 2. 1975, s. 19-20./ III (26), 3. 1975, s. 20-22.

Metin:

Var varanın sür sürenin destursuz bağa girenin zopa yemesi çok olar. Vahdın zamanın birinde bir padişah vardı. Padişaan heç oğlu olmazıydı.

Birgün padişah bahçada tüşüngüdeykene Lele'si bunu gördü. Yanına gedif:

-Padişaaam ne tüşünürsen, dedi. O da:

-Bu yaşa geldim, Allah bi çocuk eysan etmedi. Ona tüşünürem, dedi.

O zamana gaden Lele de:

-Padişaaam gel senniñnen gezeyh. Allah belke bir çocuk eysan eder, dedi.

Padişah gabil etdi. Azıhlarını tozahlarını aldılar, atdarına minif sürüf getdiler. Epey zaman gedennen soona bir yeşilliyh yere vardılar. Lele dedi ki:

-Padişaaam gel buraya eneyh, yemeyhlerimizi yiyeyh. Atdarımız da yayılsın.

Atdarından endiler, garınlarını doyurdular. Namazlarını gıldılar. Gılannan sona, oturuf gonuşarkene ağ saggallı bir dervüş peyda oldu. Yannarına gelif:

-Selamünaleyküm padişaaam, dedi. O da:

-Ve aleykümüsselam dervüş baba! Gel şe le otu, dedi, yer görsetdi.

Dervüş vardı yannarına otdu. Padişah dervüşe:

-Sen benim padişah olduğumu bildiñ, derdimi de bilirsen, diyende dervüş de:

-Senin çocuğun olmur. Al bu almayı gabuğunu ata ver, içini de garıñnan beraber ye. Yiyennen soona tohuz ay, tohuz gün, tohuz saat

geçende bir oğluñuz olar. Amma men gelmeden adını gomañ. Zamanı gelende men gelir adını goyaram, dedi, gözden gayboldu.

Padişah da Lele'siynen atdarına minif gerisine geri sarayına evdet etdi.

Ahşamınan soyunarkene goynundaki alma dığarlandı gapının dalına getdi. Hanım sultan bunu gördü.

-Sen bi padişah olasan da goynuñda alma gezdiresen, bu ne demeyhdir, diyende padişah:

-Bunu mana bir dervüş verdi. Sen maña altın siniynen, pıçağı geti. Saña bunun hünerini görsedim, dedi.

Garısı, dediyini yapdı. Almayı beraber yediler, gabuhlarını da tavladaki atıñ öyüne atdılar.

Efendime söylüyüm, hekayalar yahın olar. O günnen ehdibaran gadın çocuğa galdı. Gün günnen garnı büyüdü. Zaman tamam oldu. Padişaan garısı bi oğlan çocuğu dünyeye getdi. Müjdeciler padişaa habar verdiler. O da onnarı hazna damına gönderdi. Onnar da alacaklarını aldılar zengin oldular.

Arası bi şe çeyhmedi bi de tavlacı geldi.

-Padişaaam sağ olsun, müjдеми ver. Gır gısırah erkeyh bi tay doğurdu.

Onuñ da müjdesini verdiler.

Aradan hayli zaman keşdi. Oğlan gün böyüyeceğini ay böyüdü, ay böyüyeceğini gün böyüdü, meyhdeb çağına geldi. Amma adı yohuydu.

Oğlanı meyhdebe verdiler. Birgün oğlan meyhdepden gelerken bahdı ki sohadı uşahlar aşih oynuyor. Yannarına varıf aşihlerini çur etdi. O faat uşahlar kifer etdiler. Adsız olduğunu, başına gahdılar. Oğlan ağladı aşihleri atdı, eve geldi. Anası öyünü garşıladı.

-Niye ağlıyırsañ, dedi. O da:

-Ana yolda maña uşahlar "*Adıñ yoh*" deyin kifer etdiler. Onuñ için ağlıyaram, dedi.

Anası o zaman, başına yazmasını aldı, padişaañ hüüzürüne çıhdı. Padişah onu görende kefsizlendi.

-O ne, dedi.

-N'olaciymiş? Menim bi oğlum var, adını goymursañ. Geden gelen beçereye kifir edir. "Adsız" deyin başına gahır.

Padişah, o faat tellel dolandırdı. Yediden yetmişe herkesi topladı. Topluyannan soona efendime söylüyüm, kimi dedi "Ehmet olsun", kiim dedi "Memmet olsun". Velhasıl Padişah, heç kimseniñ sözüne gulah asması. Ona gaden gapı açıldı, içeri ihdiyar, pejmürde bi adam girdi. Padişah bahdı ki, gelen kişi, almayı veren dervüş. Yerinnen gahdı, dervüşü gucahladı, yerine otutdu. O faat yanındaki vezirler zenginler sitem etdiler.

-Bah yav. Biz geldiyh padişah gıyam etmedi. Bu ayağı çarılıya yerini verdi, dediler.

Helbet onuñ dervüş olduğunu kimse bilmirdi.

Dervüş:

-Men gelerken ağzıñızda bir hayır lafıñız varydı. Söyleñ men de dinliyim, dedi.

Ona gaden bir gaç tenesi gahirnen dedi ki:

-Bizdense o laf saña ilayih.

Dervüş de:

-Peki eleyse. Oğlanın adı Beyböyreh, atıñ adı Beñliboz olsun. İndi maña bi irbıh getirıñ hayata çıhacam, dedi.

Dervüşe bir irbıh verdiler. Dışarı çıhdı. İrbığı oruya goydu; sırta gadem basdı, getdi. Genennen soona padişah dedi ki:

-Gediñ bir bahın. Bu kişi nic'oldu?

Çıhıf bahdılar ki irbıh orda, dede yohdu. Hemen geri geldiler.

-Padişaaam dede gayboluf, gedif, dediler.

Bunu duyan ehali hayıflandı.

Maadaamki bu dervüşiydi, insan habar verer. Öküzüm yohdu, öküz istiyerdim.

Kimi dedi:

-Menim zürriyetim yohdu. Çocuk istiyerdim.

Neyse cümleten padişaa göz aydınlık verdiler. Heresi bi tarafa getdi. Çocuğın adı oldu Beyböreyh. Artık dediler:

-Gel Beyböreyh,

-Get Beyböreyh.

Aradan zaman keşti. Padişaaın garısı terkelden emlağ oldu. bir kız çocuğu dünyeye getdi. Yalañız anası bir daha yerinnen gahamadı, ireyhmetliyh oldu.

Aradan epey bir faat geçennen sona, Padişaa terkelden everdiler. Tutdular eyce süslü bir garı aldılar. Amma bu süslü garıdan Beyböreyh heç haz etmedi. Bu garının Yahudu'dan oynaşı varıydı. Padişaaın da bunnan habarı yohuydu.

Birgün Yahudu dedi ki:

-Sen bu Beyböreyh'i öldürmezsen, men seniñ yanına gelif getmem.

Garı:

-Yav nası öldüreyh? Padişaaın teyh oğludu, dedi.

Yahudu da:

-Yav nası öldüreseyhseñ? Bir gaz eti pişiresen. Üsdüne ağıy tökersen. Oğlan da geler, yiyer, geberer, geder.

Zabaanan garı bir gaz kesirdi. Yoldurdu. İki gab yemeyh çıhardı. Üsdüne eycene ağıy töyhdü. Ağzını gapadı.

Biz habarı vereyh oğlannan...

Beyböreyh meyhdeyden gelerken:

-Yav benimnen dünyeye bir at gelmişiydi. Varım, gedim bir bahım Beñlibozum nasıldı,

diyereyhdenden tavlaya getdi. Vardı bahdı ki, atı ele ağıyır, ele ağıyır ki dayanana eşgolsun. Öz özüne dedi ki:

-At dile gelse de sorsam. Ecebe bu ata yem mi vermiller, su mu vermiller?

O zamana geden at Allah terefinnen dile geldi.

-Men ağlamım da kim ağlasıñ Beyböyreyh? Anañ gaz etini pişirdi. Üsdüne ağıyı töyhdü. İnsi sen gedif yiyeceyhsen, dedi.

Oğlan bunu duyanda:

-Peki ne yapım? Men de yemem, dedi.

At:

-Yememeyh olmaz. Gederken sohadan bir manıh bularsan. Yemeyh yerken gaz etinnen girar öyüne atarsan. O yiyer geberer. Sen de "Ana ne keskin aşıñ varıymış" diyer, gaharsan, dedi.

Beyböyreyh sohadan bir manıh buldu. Alıf götdü. Analığı Beyböyreği manıhnan görende garşıladi:

-At onu. Eliñe yazıh deyil mi, diyende:

-Yoh ana. Men bunu eve kedi yapacam, dedi.

O faah anası ses çıharmadı. Surfaya oturanda etden bi sohum goparıf manığa atdı. Amnıh eti yiyende, geberdi. Oğlan surfadan gahdı.

-Ana ne kesgin aşıñ varıymış, dedi, çıhdı, getdi.

Ertesi günü Yahudu geldi. Gariya:

-N'etdiñ, dedi.

O da oluf piteni ağnatdı. Yahudu bir faat tüşüngüye daldı. Dalannan soona:

-Eleyse sen bir gazan su goy. İçine ağıyı töyh. O gazan da yeyha, dedi.

Garı Yahudunuñ dediyini yapdı. Suyu gaynatdı, içine ağıyı töyhdü.

Oğlan o sıralarda meyhdeypden gelerdi. Tavlanıñ öyünden geçerkene Beñliboza uğradı. Bahdı ki atı gene alıyr. Ata:

-Niye ağlıyrsan, dedi.

-Niye ağlamım Beyböyreyh. Anan su gaynatdı. İçine ağı gatdı. Sen içinde çimende öleceyhsen.

Beyböyreyh:

-Men de çimmem, dedi.

Beñliboz da:

-Çimmemeyh olmaz. Sen indi gedersen. Anañ çimdirmeyh isderse, gaabil etmezsen. İçeri girip suyu tökersen, dedi.

Oğlan ona gaden atı öpdü, çihif seraya getdi. Analığı öyünü garşiladı.

-Gel oğlum seni çimdirim, dedi. O da gabil etmedi.

-Men on beş yaşıma deyifem. Meni çimdirmeye utanmırsan mı? Men gendim çimerem, dedi.

Gadın bunu duyanda suratını masatladı gerisine geri döndü. Beyböyreyh de suyu töyhdü. Başga suynan elini üzünü yeyhadı dışarı çıhdı. Anası bahdı ki oğlana heç bişe olmuyuf, ses vermedi hayıflandı, yerinece çöreyhlendi.

Zabah olanda gene Yahudu geldi. Garıya olan-biteni sordu. O da söyledi. O faat Yahudu;

-Men indi anşardım. Bunu tavladaki kühlen öğütlüyür. Onu ortadan galdırmadıkça bize irahatlıh yoh. Gel, buna eyi bir düzen gurah, dedi.

Bunnar gafa gafaya verif düzen gurdular.

Ertesi gün oldu. Padişaañ garısı yatahlara tüşdü. Derdinnen ağılyıf fizah etdi. Günüzden de yapıdığı yuhayı guruduf, beze sarıf, yatağıñ altına goydu. Padişaa habar verildi. Padişah gelif gördü ki garısı öleceyh. Hemen tallal çağartdı.

-Ne gaden tohdur, tebib varıysa habardar et, dedi.

Tohdurlar, tebibler geldiler, hamısı da teyh teyh bahdılar. Leekin çarasını bulabilmediler. Ahşam olan da garı padişaa dedi ki:

-Bilmem nerde Yahudu tohdur varıymış. Bir de ona habar sal. Belke o derdimnen anlıyar.

Padişah dört terefe atdı saldı. Yahudu tohduru getirtdi. O da garınıñ sırtını diynedi, ösürtdü, başıñnan ayağınaca maayene etdi. Padişaa:

-Padişaa! Sultaniñ derdi çoh derin. Teyh bi çarası var. O da şu: Beñliboz'u kesip etinnen yedireceyh. Yohsa öler, dedi.

Bunuñ üsdüne padişaa bir tüşüngüdür aldı, Beyböyreyh o faat atına gederdi. Vardı bahdı ki atı gene ağılyır. Dayanamadı sordu:

-Niye ağlıyorsan, dedi.

At da:

-Helvet ağlıyaram Beyböyreyh. Anañ olacah garı, bele bele yapdı. Padişah babañ da meni kesdireceyh, diyende, Beyböyreyh:

-Men seni kesdirerem mi, dedi.

At da:

-Kesdirmemeyh olmaz. Meni kesmiye geldiyhleri faat sen babaña irica et. *“Baba Beñliboz Beñliboz olalı, Beyböyreyh de Beyböyreyh olalı bi minif gezmediler. Kesmeden varım bi minim”* de. Dalıma minen de alar seni gaçıraram, dedi. Beyböyreyh atını öpdü, yanınnan ayrıldı. Padişah babasına gedif:

-Baba Beñliboz Beñliboz olalı, Beyböyreyh de Beyböyreyh olalı bi minif gezmediler. Kesilmeden hele bi izin ver de dolaşah. Anam üçün bi at nedi ki? Kesin getsin.

Padişah gabil etdi. Gedif gümüşlü eyer tahımlarını getdiler. Yahudu o faat dedi ki:

-Kühlen hele hamdı.. Bunu puhavlañ.

Yahudu’nuñ dediyini yapdılar. Oğlan atına bindi. Az gedennen soona at dile geldi:

-Ey Beyböyreyh. Maña ele bi gamçı vuracañ ele bi gamçı vuracañ ki, gönümnen bi çüt çarlı çihksın.

Bunun üsdüne Beyböyreyh ata gamçıyı vurdu. Vuranda at, ele bi şaha gahdı ki, ne puhavu galdı, ne de bişe...

O faat Yahudu atıñ arkasından dururdu. At onu da ele bi tebbiyhledi ki, gözlerinnen çingı çıhdı. Vuranda çıra kimi elecene uzatdı. Onnan soona tırısa gahdı. Göz açif yumana gaden gayboluf getdi.

Yahudu’nuñ yere dığarlandığını gören padişaañ garısı hemen silkindi geri gahdı. Yatahdaki yuhaları topluyuf galdırdı.

Biz habar vereyh Beyböyreyh’den...

Bunnar tepelerden yel kimi, derelerden sel kimi geçereyh bi diyare vardılar. Gederkene bi eve irasladılar. Beyböyreyh kapıyı tıhurdattı. Bi nene garı çıhdı. Oğlan:

-Nene meni müsefir ederseñ mi,
diyende, gadın gabil etmedi. O faat çıhardı üç tene sarı lire verdi.
Verende nene garı:

-Gel oğlum. Yatağım da var, ahırım da var. Ahşamdan pişmiş pilovum da var, dedi.

Oğlanı içeri aldı. Garınıñ kişisi gaz çobanydı. Ahşam oluf gelende gene bağırdı, çağırdı nene garı tışeri çıhı.

-Ne bağırırsan. Bir yiğit müsefirimiz var. Get pohlu elleriñi yeyha gel, dedi.

O da getdi temizlendi, geldi. Yemeyhlerini yediler. Epeyce söhbet edif yatdılar.

Zabahnan oğlan bi bahdı ki, ehali sökün edif gedir. Oğlan nene garıya ehalinin hara gettiyini sordu. O da:

-Oğlum! Buranıñ Ahgavah adında güzel bir sultanı vardır. Ata miner, güleşer, döğüşer. Bu faata gaden tohsan togguz kişi herb etdi. Hamısı da öldü. Bi kişi kaldı ki, gızıñ kelleden galası pite Beyböyreyh bunu duyanda:

-Nene men de o gıznan vuruşacağım, dedi.

Nene garı her ne gaden yavraldıysa oğlan garelinnen dönmesi. Ahıra getdi. Atına da bunnarı söyledi.

At da:

-Maadaam gedeceyhsen indi meni diyne. Gızın serayı öyünde bi değırmen daşı var. İndi oruya gidersen. Öz özüñe "Ya Allah. Ya Bismillah. Dervüş Baba sen imdedime yetiş" diyersen. Daş gahar altında saña lâzım olacah eşireler var. Onnarı alarsan. Daş gapanar sen de üsdüne oturarsan, dedi.

Oğlan nene garınıñ elini öpdü. Daşıñ başına vardı.

-Ya Allah! Ya Dervüş Baba! Sen imdedime yeriş,
diyende daş gendiliyinnen gahdı. Altından bir harb elbisesi, bi silahlıh çıhı. Oğlan onnarı guşandı. Daş gapandı. Gapananda oğlan daşıñ üsdüne oturdu.

Gız cemden, etirefine baharken bi de gördü kü, gara yañız yiğidiñ biri dileyh daşına oturuf. O faat öz özüne:

-Tamam, yüzüncü kalleyi de bulduh, dedi.

Oğlanı çağırttı.

-Bak yiğidim. Menen bu faata gaden tamam tohsan togguz kişi herbetdi. Hamısı da canınnan oldu. Bi de seniñ kelleñ olursa galam piteceyh. Bu sevdeden vazgeç, diyende, oğlan:

-Yoh ölersem de ölüm. Zatan bu dar-ı dünyede kimim galıf, dedi.

Ahgavah gızı yeddi yerde teller baardı. Eheliden kimse galmadı. Harb yerine yığışdı. Gıznan oğlan geldiler. Gız:

-İlkin güleşceyh, dedi.

Oğlan gabil etdi. Bunnar güleşe dutuşdu. Vahıt keşti leekin birbirlerini yihabilmediler. O zamana gaden Beñliboz Beyböyreğe:

-Yiğidim. Memesinnen tut. Memesinnen tut, dedi.

Oğlan mehremdi diye memesinnen tutmazdı. Bunu duyanda gızıñ memesine sarıldı. Sarılmasınan gızı yihması bir oldu, Ahgavah gızı:

-Yiğitmişsen. Meni yihdiñ. De görüm yarın n'edeceyhsen, dedi, çeyhdi, getdi. Zabah oldu, millet gene biriyhdi. Gıznan oğlan geldiler. Öz özderine bir yer kesim kesdiler. "Ya Allah, Ya Bismillah" deyin sürdüler atdarını. Oğlan bahdı ki, gız gözden gayboluf. O zamana gaden Beñliboz oğlana seslendi:

-İyidim yum gözüñü.

Oğlan yumdu.

-Aç, dedi.

Oğlan açdı. Bahdı ki gızı keçifler. O faat, gız üzündeki peçeyi atdı.

-Beyböyreyh. Beyböyreyh. Bah üzüme, dedi.

Oğlan gafasını döndürdü kü, gıza baha... Leekin at guyruğunu salladı, birahtı ki bahsın. Neden desene, gızıñ güzelliğini görende düşüp bayılacahdı. O da oğlanı keçeceyhdi. Velhasıl oğlan her ne gaden gızın üzüne bahmah isdediyse de at bir sohum goymadı ki bahsın. En

sonunda galaya getdi, endi. Gızın atı da çatladı. Gız, eyer tahımını soydu, sırtına aldı, yekini yekini oğlanın yanına geldi.

-Yiğit istersinse meni al, istersinse kes, dedi.

Beyböyreih o faat:

-Men adam kesmiye gelmiş deyilem. Onnar da yiğit olaydı, seni hah ede alaydılar, dedi.

Gız;

-Peki eyleyse, buyur bize gedeyh. Davatlım ol, diyende oğlan da;

-Yok benim evüm var. Oruya gedeyh, dedi.

Gazcı, Beyböyreih atını götdü. Onnar da gol gola girif eve revan oldular. Eve vardılar, yeyif işdiler. Gazcıdan izin istediler. Gahdılar Beñliboz'a terkileşdiler. At oğlana:

-Yumuñ gözüñüzü, dedi. Yumdular.

-Açıñ gözüñüzü, dedi. Açdılar.

Bir de bahdılar ki, babasınıñ vetenine gelifler.

Çütçüler o faat çüt sürerdi. Oğlan ırasladıkları bir çütçünüñ yanına gedif dedi ki:

-Baba! Get habar ver Padişaa. Oğluñ gelir. Yanında da bir gız getirir, de.

Çütçü hemen atna mindi, kirişi gırdı. Seraya gedende, esgerler içeri biraamadılar. O faat çütçü bağırdı. Padişah bunu duydu. Cemnen tişeri bahdı. Gördü ki bir kişi dolanır, esgerler de etirefinde cem oluf. Hemen aşşaa endi.

-Bırahhiñ, gelsin, ne deyir bahım, dedi.

Çütçü içeri girdi. Girende selam verdi, el bağıladı.

-Padişaaam sağ olsun. Müjdemo ver; oğluñ gelir. Bir de gız getirir, dedi.

Padişah bu habara memnün oldu. Çütçüyü hazna damına saldı. Çütçü getdi küreyi aldı. Sağa sola derken küreyi altınara daldırdı. Yalañız küreyin tersini daldırdı. Allah fahıra vermezse ne yapsın?

Çıhardı, bahdı ki teyh sarı lire. Şansına irazı oldu içi yanarah döndü, geri geldi.

O zaman gaden Beyböyreh'nen gız, çıhıp geldiler. Guzular, gurbannar kesildi. Millet yedi, işdi padişaa göz aydınlığı verif getdiler. Gedennen soona ahşamınan anası Beyböyreğe:

-Gedif Ahgavah gızını getirmeyi meerifet mi sanırsan? Bir gıralda babayıñ gılıcınnan, tasbehi var. Onnarı geti de yiğit olduđuñu biliyim, dedi.

Helvet oğlan yiğit kişi. Bu laf içine büyüdü. Zabahnınan çıhıdı, özünüñ emsellerinnen otuz togguz kişi topladı. Bir de özü gırh kişi..

Padişah bunu duyanda Beyböyreği çağırdı. Yannaca otutdu.

-Etme oğlum bunnan neçe vahut keşdi... Herb etdiyh, bitdi. Unutulmuş bişe. Seni öldüreller, dedi.

Ne gaden isirar etdiyse diynetemedi. Beyböyreğh babasınıñ elini öpüf arhadaşlarinnan yola çıhıdı. Gıralıñ melmeketi *Uyuz Eli*'ydi. Ora ele bir yeriydi ki; "*Bismillah*" diyen yeddi günnen gahardı. "*Bismillah*" demiyen yeddi ildan gahardı. Oruya yahlaşanda, atını çahan yatdı, atını çahan yattı. Velhasılı gırhı da yuhuya keşti. Zabah oluf gün deyende gıral başını kaldırıp bahdı ki ohoo çayırıñ üzünü bir adam almış.

Emir verdi. Adamlar, arabalar getdi. Esgerleri topluyuf arabalara doldurdular, galaya gapatdılar. Yalañız sıra Beyböyreğ'e gelende Beñliboz gazıhdan özünü boşatdı, öyüne geleni tepdi, kimseye vermedi. O faat gırala habar getdi.

-Gıralım. Bele bir at var. Ne özü tutulur, ne de sahibini verir, dediler. Gıral da:

-O at kühlendi. Sahibini vurmañ. Sağdan soldan gurşunlañ. O bırahar, geder, dedi.

Esgerler de Gıral'ıñ dediyini yaptılar. Ata tahır tahır kurşunu sıhdılar. At da Beyböyreği bırahıp getdi. Onnar da oğlanı Gıral'ıñ yanına getdiler. Gıral dedi ki:

-Bu oğlan yuhudan gahanda, gece galanıñ başına çıhariñ, günüzün arhadaşlarıñ yanına goyuñ.

Efendi aradan tam yeddi yıl keşdi. Oğlannañ beraber gırh kişi yuhudan gahdılar. Bi de bahdılar ki, garanlıh bi odada yatırlar. Birbirleriniñ üzderine bahdılar özlerine bir pişmacalıh geldi. Helvet, oğlan da yuhudan gahmışıydi. O faat esgerler gıralıñ dediyini yaptılar. Her akşam galaya çıkarırlar, zabah olanda arkadaşlarınıñ yanna bırahırlarıydi.

Oğlan bir gün galanıñ başındaca dururdu. Bahdı ki melmeketi terefinnen bir kârvan gelir. Kârvan yannarına gelende onnarı durdurdu. Bahah ne dedi:

*Bize iskân oldu galanıñ başı,
Gözümnen ahuddım gan ile yaşı,
Gelişñ nedendi bezigân başı?
Onnan da bir haber veriñ hocalar.*

Bunu duyan bezirgânbaşı arhadaşlarına dedi ki:

-Arhadaşlar! Toplanıñ buruya geliñ. Kim bu yiğidin cuvabını vererse, boz gatırı yüküynen barabar o adama verecem.

O faat Kâloğlan, sıçıradı boz gatıra mindi. Bezirgân:

-En ulan kâl it, dedi.

Kâloğlan da:

-Enmiyecem. Cuvabını vermezsem vuruñ boynumu, dedi. Bahah ne dedi:

*Allah alem sen bir belli yiğitseñ
Kadir Mevla'm kasavetiñ dağtısnı.
Ecep kimin oğlu kimin nesiseñ?
Söyle yiğit kelâm gelsin diliñnen*

Aldı Beyböreyh:

*Sorma derdim çohdu menzilim yirah
Bin dalga gelende, çuş edir üreyh
Babam padişahdı özüm Beyböreyh
Onnan da bir haber veriñ hocalar*

Aldı Kâloğlan:

*Men bir beziğânânam galmam yolumnan
Alaram, sataram dünya malınnan
Gelişim sorarsan Uyuzeli'nnen
Söyle yiğit kelâm gelsin dilinen*

Aldı Beyböreyh;

*Gapımızıñ öyü dolayı yazı
Yazıda yayılır ördeyi gazı
Beñliboz atınnan Ahgavah gızı
Onnan da bir haber veriñ hocalar*

Aldı Kâloğlan:

*Yığıldılar dirildiler geldiler
Kim öler de kime galar dediler
Baltac'oğlu kâl vezire verdiler
Üç ayman üç gün möhlet goydular*

Aldı Beyböreyh:

*Yığılsınnar dirilsinner gelsinner
Kim öler de kime galar dessinner
Baltac'oğlu kâl vezire versinner
Üç ayman üç gün möhlet goysunnar*

Aldı Kâloğlan:

*Ne yalan söyleyim bayrah tikildi
Dünya atdarına golan çekildi
Gelin bacıyıñ da boynu büküldü
Üç ay getdi üç gün galdı Beyböreyh*

Ele dedi kârvan çeyhdi getdi.

Efendi! Gıralıñ bir gızı varıydı. Doğan aya: "Doğma men doğacam." çavan güne; "Çavma men çavacam." der, ele bir güzeliydi. Bu gız, oğlanıñ sesini duyanda sesine vuruldu. Öz özüne:

-Ya Rabbim. Men nasıl edecem de bu oğlanıñ üzünü görecem, dedi.

Bir de Gıralıñ gapı beyhçisi varıydı. Bu da yeddi yıldır gızıñ meftünüydü. Leekin gız üz vermezıydı.

Gız şüşelere irahıları doldurdu. Beyhçiyi yanna çağırdı. Dedi ki:

-Eyer ki bu irahıları içersinse, o faat gelki gelişim, yohdu dönüşüm. O da gabillendi. İrahılarıñ hamısını işdi, oruya düştü. Gız hemen anahdarları aldı. Gapılarıñ birisini aşdı, ikisini aşdı, üçünü, dördünü aşdı. Açada:

-Yav men çıharacam bir Beyböyreyh, burda var gırh kişi. Men dana mal mı topluyacam, dedi.

Gerisine geri kapıları kitledi. Eline bir urgan aldı, dolana dolana galaya çıhdı. Bahdı ki arhadaşları kimi meyhdip yazır, kimi tüşünür, kimi yatır. Pacereden sesdendi:

-Allah'ını seven kimse, Beyböyreyh adındaki yiğit ipiñ ucunnan tutsun.

O dedi:

-Menim.

Bu dedi.

-Menim.

Heresi birden ayağa gahdılar. Biri dedi ki:

-Arhadaşlar. Hamımız çıhsah bir Beyböyreg'i çıharamah. Bir Beyböyreyh çıhsa heremizi de çıharar.

Bahdılar doğru söz, ahıla uyur. Gabil etdiler.

Beyböyreg'in beline urganı bağladılar. Umuzdadılar. Gıza seslendiler. Gız da oğlanı çeyhdi. Yarı yere varanda gız dedi ki:

-Ey Beyböyreyh. İleri meni mi alacañ, Ahgavah gızını mı?

Beyböyreyh de:

-İdersinse bırah. Yetişeremse Ahgavah gızını alacam, dedi.

Gız:

-Yiğidimişseñ. Eyer deseydiñ ki: “İleri seni alacam” maña yalan söylemiş olacaydiñ. Men de seni birahacıydım, dedi.

Çeyhdi bunu, yuharı aldı. Alannan sona, bunnar gol gola tahdılar, gızıñ bahçasına getdiler. Gedende gız yeddi yılda bir peşgir işlemişiydi. Çıhardı, buna hedaya etdi. Oğlan da aldı goynuna goydu. Gıza dedi ki:

-Yav! Menim bir atım varıydı. Men buna bir türkü söylüycem:

O faat gız, özü özüne dedi ki:

-Allah Allah!.. Osmannılarda ahıl yohuymuş! Ata da türkü söylenir mi?

O zamana *gaden oğlan elini gulağına atdı:*

Ecep ceylan kimi çöllerdeyisen

Üç aylıh üç günnüyh yollardayisen

Menim kimi garip ellerdeyisen

Yeriş Beñliboz'um yar elden getdi

Zabahınan tan yolları gatmadan

Cemi kuşdar desdur alıf ötmeden

Kâfir gıral örtüsünnen gahmadan

Yeriş Beñliboz'um yar elden getdi

Ona *gaden* at bir de bahdı ki ele bi sede gelir, ele bir sede gelir, yeli dizi barabar ot bulur, dizi barabar su bulur yayılır. Oğlan son türküye başladı

Duman sandım ayağıyıñ tozunu

Gel bir öpüm dırnağıyıñ gözünü

Götürecem bu gıralıñ gızını

Yeriş Beñliboz'um yar elden getdi

At ele bir parladı ki, hemen daggasında oğlanıñ öyünde pitdi. Beyböyreyh de ecele etdi, hemen üzengiye basdı, sıçıradı, mindi. Miner minmez at oğlanı galdırıp yere vurdu. Vuranda oğlan:

-Niye vurdun Beñliboz, dedi.

O da dile geldi.

-Helvet vuraram Beyböyreyh. Sekiz-on senedi sırtımdasan. Gemi al dilime bah, yeeri galdır belime bah. dedi.

Oğlan yeeri gucahladı. Bahdı ki, gön de barabar gahır. Gemi ağzınan aldı ki, dili de sallanıp barabar tüşür. Yeeri yere goydu. Bi gutu toz varıydı. Çıhardı dalına sepdı. Gızın verdiyi işlemeli mendili de sırtına goydu. Ağzının gemini vurdu. Golanına çeyhdi. Ata mindi. Minende gız dedi ki.

-Hayvah! İnsanoğlu çiy süt emif. Men yeddi yılda bir işledim, buna hedaya etdim. O da gatdıyıp atınıñ yarasına goydu.

Oğlan o zamana gaden gıza:

-Allayismarladım, dedi.

Atını sürdü. Gız da yana yana:

-Menim emeyhlerime bah, bu adamın maña yapıdığına bah, dedi.

Sonunda da:

-Men ne deliyem. Bu nası adamıydı. Bi türkü söyledi atı geldi. Elesi adama men de gurvan olum, peşkir de, dedi.

Gerisine geri geldi ki, gapı beyhçisi de daha yeni doğan guzular kimi seyirir.

-Sen hele biraz daha derle, dedi.

Anahdarları üsdüne tahdı, odasına getdi, yatdı.

Biz habar vereyh Beyböyreyh'den...

Yolda gederkene o zamanın behrinde davulçulara "abdallar" diyerlerdi, onnara irasladı. Selamlaşdılar. Oğlan sordu:

-Aye hardan gelirsiz?

Onnar da dediler ki:

-Biz veziraanın düyününü yapıdım. Padişaan gızını veziraaya verdiyim. Ordan geliryim, dediler.

Oğlan:

-Gelin üslerinizi deyişeyim. Maña üstünüz ilazımdı, dedi.

Onnar da gabil etdi. Üsdünü çıhardı, abdaliñ biriynen deyişdi.

-Allayismarladıh, dedi,

Çeyhdi, getdi. Melmeketderine yahlaşanda;

-Beñliboz get sen bir gaç gün yayıl, dedi.

O da getdi.

Babasınıñ serayına gelende, bahdı ki, eheli çalır, oynuyur. Beyböyreyh de gapılarınıñ öyünde bir puñar varıydı. Getdi, oruya otdu.

Efendi bunuñ bi tazısı varıydı. Bir de Beñliboz'uñ gardaşı Hudaytay'ı varıydı.

Gördü ki elinde parhaç, terkisinde Hudaytay, bir de tazısıynan bacısı gelir. Yanna yahlaşanda tazı gülüf, oynamıya başladı. O faat Beyböyrey'in bacısı yerden bir daş alıf:

-Demeyh ki meni everdiler deyin gülüf oynuyursan, dedi.

Daşı atanaca gıçınnan vurdu. Tazı bağırdı. Ona gaden Beyböyreyh, eli gulağa atdı:

Aldı Beyböyreyh;

Atma bacım atma tazıya daşı

Gan ravan oldu gözüümün yaşı

Hudaytay da Beñliboz'uñ gardaşı

Bizleri de gavuşdurdu yaradan

Hudaytay, hergün ayağını bulandırar, çamırlı su içerdı. Böyün bahdı ki, duru su içir. Hemen parhacı oruya birahtı saraya gaşdı. Babasınıñ yanına getdi.

-Baba, dedi. Bizim puñarınıñ başında bir abdal, mana bele bele dedi.

Bunu diyende padişah dedi ki:

-Gızım abdallar peyhmez dürümüne yahın olar. Gardasıyıñ da goynunda üç tane nişanı olacıydı. Get bah bahım. O mu, deyil mi?

Gız hemen behyemez dürümünü aldı getdi ki abdal ordaca durur. Yanna varanda;

-Gardaş geti goynuña goyacam, dedi.

O da:

-Yoh elime ver,

dediyse de dutturamadı. Gız köyneyini aşdı. Oğlanıñ goynuna gorkene bahdı ki, üç tane nişanı var. Hemen orada birbirlerine sarıldılar. Oğlan dedi ki:

-Bacım! Men düyünüñ alma asılsan yerine gedecem. Sennen ohumnan yayım isdiyermese vermemezliyh etme.

-Peki, dedi.

Gız eve ravan oldu. Oğlan da düyün evüne getdi. Geden de bahdı ki, düyüncüler almaya nişan alır, vurabilmiller. Bir yere çıhıf bunnara güldü. Gülen de hamısı bir oluf oğlana girişdiler.

-O gaden meerifetiñ varıysa, al bir de sen at, dediler.

Oğlan eline yay, ohları aldı. Ohları atarken yay gırılıf elinde galdı. Bir daha verdiler o da gırıldı.

-Ulan dediler niye gırırsañ.

-Yav dedi. Bu yay, ohlarnan yay oh atılar mı? Beyböyreğ'iñ yayı, ohu olsa men bunu bir atmada vuraram.

O faat:

-Ulan ne deyirseñ. Beyböyreğ'iñ garısını ağılada ağılada getdiler. Onu getiren helvet yay, ohu da getirer. Gönderiñ bir adam getirsin, dedi.

Bir adam gönderdiler. Getdi, Beyböyreğ'iñ bacısınnan yay, ohu istedi. O da verdi. Hemen alıf getdi. Beyböyreğ yay, ohu eline aldı. Atanaca almayı vurdu. Dediler:

-Veziraayı çağırñ, abdalñ bahşışını versin.

Veziraa geldi. Bir goşam altın verdi. Oğlan almadı. O faat:

-Peki ne isdiyirseñ, dediler.

-Veziraa'nıñ başındaki papaa isdiyirem, dedi.

Onnar da:

-Yav! Bahuñ hele, abdalñ naarten ahlı yetmir. Bir goşam altını almır, gedif papaa isdiyir, dediler.

Hemen papaa getdiler. Oğlan papaa alanda:

-Pu pu... Başı da kâlıymış, deyif papaa geri verdi.

Ona gaden bunuñ üsdüne çullandılar. Heresi bir-beş yumurzuñ vurdu. Galdırñf damdan aşşaa atdılar.

Oğlan gendine gelende bahdı ki, garşıda garılar yemeyh pişirir. Sallana sallana yannarına getdi. Buna yemeyh verdiler. Garnını doyranda dediler:

-Gardaş aşılığñ var mı?

-Var ya bacım, dedi.

-Eleyse bizimnen gel seni düyün evüne götüreyh, dediler.

-Peki, dedi.

Gahdı, garılarıñ dalına tüşdü. Düyün evüne getdi.

Dediler:

-Gaçıñ gaçıñ size aşih getdih.

Garılar gelinler haley çekirlerdi. Bunu duyanda durdular. Beyböyrey'i otdular.

-Söyle, aşih dediler. Sen söyle biz ooynuyah. Oğlan eli gulaa atdı. Aldı Beyböyrek:

Eline yahımñf, düyün gınası

Şu oynuyan Sefi Bey'İñ anası

Hey ne deyim Allah'ınnan bulası

Sefi Bey yessir tüşdü tut yası

-Vay Sefi Bey'im yessir mi tüşdü,

dedi, elindeki gınayı gazıdı. Ona gaden bir gız çıhdı. Eline o aldı. Oğlan bahah ona ne dedi:

Gapımızıñ öyü daracılı

İtiñiziñ adı Boracılı

Gız seni seven, Musdafacılı

Dön oyna gelin dön oyna

O da ağladı geri çıhdı. Ona gaden veziriñ esgi garısı dedi ki:

-Aşık bir türkü de maña söyle, men oynuyum.

Oğlan veziriñ garısınıñ annacına keşdi. Bahah ona ne dedi:

Ayağına geyiniñ nalini

Geler salini salini

Kâlvezirin puş gelini

Dön oyna gelin dön oyna

Ona gaden garı kifer etdi ki:

-Yarın Ahgavah gızı benim başıma gahacah. Sen bunnarı nası diyersen? Maadam ele bir türkü de ona goşacañ.

-Çıhsın deyim, dedi.

O da çıhmadı. Çıhmayanda oğlan dedi ki:

-Sen ecele etme. Men indi onu oynadaram.

Aldı Beyböyreyh;

Gapımızıñ önü enni

Ne Bahırsañ, kenni kenni

Gelin m'olduñ, iki dinni

Dön oyna gelin dön oyna

Gapımızıñ önü yonca

Boyu uzun beli ince

Memeler beñzer turunca

Dön oyna gelin dön oyna

Bırahmışam Beñliboz'u

Mevlâ'm abdal etdi bizi

Sallanan Ahgavah gızı

Sallanan dilbar benimdi

Hep dediler "Seniñdi".

Veziraa'ya habar getdi.

-Gelen Beyböreyh'di. Almayı da vuran Beyböreyh. Başña da tüpüren Beyböreyh. Gariña da puş diyen Beyböreyh.

-Peki eleyse men hara gedim, dedi.

Onnar da:

-Hara gedecyhsen? İşde tişerideki kenef tenheddi. Get oruya gizden, dediler.

Bu getdi, oruya gizdendi. Aradan bir vahıt keşdi. Adamlar veziraanın yanna getdiler.

-Ula baba ne kaçırsañ? Gelende seniñ benim kimi biridi. Gel çih, dediler.

Veziraa'yı Beybörey'in yanına getdiler. Beyböreyh de:

-Men garımı alar gederem. Maadamki, sen buna gaden mesiref edifsen, bacımı da saña vererem.

Garısını yanınaca aldı. Götdü evüne bırahdı. Tezeden teller bağartdı.

-Kimin evünde naarten boynuzlu hayvan variysa getisin, dedi.

Geçi, goyun, ineyh topladırlar. Heresiniñ başına mum tiyhdiler. Sürdüler, getdiler. Dooru gıralıñ gonaana vardılar. Gece vahdı gonaañ etirefini sardılar. Gıralıñ esgerleri bahdı ki Osmannıñ pütün esgeri gonagıñ etirefine yığışif. Gırala habar götürdüler.

-Gah gah. Osmannıñ haşınlığı şışif, seni yeriñnen galdıracah, dediler. On gaden gıral elçilere dedi ki:

-Ne isdiyirseniz verim.

Elçiler de;

-Tusdahları vereceñ. Tasbehi de vereceñ.

-Peki, dedi.

Tusdahları saydılar ki, otuz dogguz biri yohdu.

-Onu da isdiyirih, dediler.

-Yohdu n'eedim, dedi.

O faat;

-Onuñ yerine gızıñı isdiyeriyh, dediler.

O zaman gıralıñ veziri de:

-Ver gitsin. Millet seniñ üçün batacah mı, dedi.

Gıral da zornan gabil etdi.

Tusdahları da, gılıcı da, tasbehi de, gıralıñ gızını de alıf döndüler. Herkesin mal-davarını geri verdiler.

Terkelden gırh gün, gırh gece düyün yaptılar. Yeyif içif muratdarına keştiler.

Hikâyede geçen mahalli kelimeler:

ağı : zehir

ağnatmak : anlatmak

annaç : karşı

anşarmak : anlamak

arası bi şe çeyhmedi : çok geçmeden

aşih : koyun ve keçinin arka ayaklarından çıkarılan ve çeşitli oyunlar oynanan kemik

aşşaa : aşağıya

aye : ey kişi

azıh-tozah : yol yiyeceği

başına kakmak : kabahatini söyleyip tenkit etmek

bekle : belki

cuş edir : coşuyor

çavan güne : batan güneşe

çingı : kıvılcım

çimende : çimdiğin zaman, yıkanınca

çur etmek : kaçırmak

çüt : çift

dal : sırt, arka

<i>derle</i>	: topla
<i>dıđarlanmak</i>	: yuvarlanmak
<i>dıđarlanmak</i>	: yuvarlanmak
<i>diyende</i>	: dediđi zaman, deyince
<i>düzen kurmak</i>	: tuzak hazırlamak
<i>elecene</i>	: öylece
<i>eli gulaa atmak</i>	: türkü söylemek
<i>emlağ olmak</i>	: hamile kalmak
<i>emsellerinnen</i>	: akranlarından
<i>enni</i>	: enli
<i>eşireler</i>	: eşyalar
<i>evdet etmek</i>	: avdet etmek, geri dönmek
<i>eyce / eycene</i>	: iyice
<i>eysan etmek</i>	: ihsan etmek, lütufta bulunmak
<i>faat</i>	: vakit
<i>gaden</i>	: kadar
<i>gahanda</i>	: kalkınca
<i>gala</i>	: kale
<i>galah asmak</i>	: dinlemek
<i>gapının dalı</i>	: kapının arkası
<i>garelinnen</i>	: kararından
<i>gatdıyıf</i>	: katlayıp
<i>gerisine geri</i>	: tekrar
<i>getdi</i>	: getirdi
<i>gılannan</i>	: kıldıktan
<i>giyam etmek</i>	: ayağa kalkmak
<i>girişmek</i>	: hep birlikte birisini dövme
<i>gonaañ</i>	: konađın

<i>gonuşarkene</i>	: konuřurken
<i>goşam</i>	: avu
<i>gořmak</i>	: trk yakmak
<i>gn</i>	: deri
<i>grsetmek</i>	: gstemek
<i>gtd</i>	: gtrd
<i>gn gnnen</i>	: gnden gne
<i>hamısı</i>	: hepsi
<i>hara</i>	: nereye
<i>haşınlığı şişmek</i>	: hařın olmak, fkelenmek
<i>hayat</i>	: avlu
<i>haz etmek</i>	: hořlanmak
<i>helvet</i>	: elbette, tabiki
<i>hemen</i>	: hemen
<i>heresi</i>	: her biri
<i>iine bymek</i>	: zoruna gitmek
<i>ileri</i>	: nce
<i>indi</i>	: řimdi
<i>irbıh</i>	: ıbrık
<i>isirar</i>	: ısrar
<i>istiyeriyh</i>	: isteriz
<i>kl</i>	: kel
<i>keřsizlenmek</i>	: huzuru kamak
<i>kenni</i>	: kinli
<i>kesim kesmek</i>	: kararlařtırmak
<i>kimi</i>	: gibi
<i>kirişi kırmak</i>	: hemen oradan ayrılmak
<i>kyneyh</i>	: gmlek

<i>köyneyini</i>	: gömleğini
<i>kühlen</i>	: küheylan
<i>Lele</i>	: Lala
<i>manih</i>	: kedi yavrusu
<i>n'eedim</i>	: ne ediyim
<i>naarten</i>	: ne kadar
<i>nalın</i>	: nalın, takunya
<i>neçe</i>	: nice
<i>olmur</i>	: olmuyor
<i>otdu</i>	: oturdu
<i>otu</i>	: otur
<i>öysürtmek</i>	: öksürtmek
<i>öyünde pitdi</i>	: anında karşısına geldi
<i>öyüne</i>	: önüne
<i>öyünü</i>	: önünü
<i>papaa</i>	: papağı, kalpağı
<i>parhaç</i>	: bakraç, bakır kova
<i>pejmürde</i>	: kıyafeti düzgün olmayan, hırpani kıyafetli
<i>peşgir</i>	: yüz havlusu
<i>pite</i>	: bite, bitsin
<i>puhavlaiñ</i>	: ayağını bağlayın
<i>puhavu</i>	: atın ayak bağı
<i>puş</i>	: puşt
<i>sede</i>	: seda
<i>Sefi</i>	: Seyfi
<i>ses vermek</i>	: konuşmak, cevap vermek
<i>seyirmek</i>	: kendine gelmek
<i>sohum</i>	: lokma, parça

<i>sökün etmek</i>	: grup halinde harekete geçmek
<i>suratını masatlamak</i>	: yüzünü asmak, kaş çatmak
<i>şele</i>	: şöyle
<i>tavla</i>	: at ahır
<i>tebbiyh</i>	: tekme
<i>tenhedi</i>	: tenhadır
<i>terkelden</i>	: tekrar
<i>terki</i>	: arka, arka taraf
<i>terkileşme</i>	: iki kişinin birlikte tek ata binmesi
<i>tezedden</i>	: tekrar
<i>tıhırdatmak</i>	: (kapıya) vurmak
<i>tırısı kalkmak</i>	: atına sürat vermek
<i>tusdah</i>	: tutsak
<i>tüpüren</i>	: tüküren
<i>tüşüngü</i>	: düşünce
<i>üstüne çullanmak</i>	: hep birlikte birisini dövmek
<i>vereceñ</i>	: vereceksin
<i>zuranda</i>	: vurunca
<i>yahın olmak</i>	: birbirine benzemek
<i>yahın olmak</i>	: sevmek
<i>yazı</i>	: saha, alan, arazi
<i>yeer</i>	: atın eyeri
<i>yekini yekini</i>	: gövdesini ileri geri hareket ettirerek
<i>yürüye yürüye</i>	
<i>yerinece</i>	: olduğu yere
<i>yerişmek</i>	: yetişmek, ulaşmak
<i>yessir</i>	: esir, tutsak
<i>yeyhamak</i>	: yıkamak

<i>yığışmak</i>	: toplanmak
<i>yirah</i>	: ırak, uzak
<i>yuha</i>	: yufka, saç ekmeđi
<i>yuhudan kalkmak</i>	: uyanmak
<i>yuhuya keçmek</i>	: uyumak
<i>yumurzuh</i>	: yumruk

Kaynakça:

GÖKYAY, Orhan Şaik (1973), *Dedem Korkutun Kitabı*, İstanbul, s.CDLIII-DXXX.